

**NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE.**

ACHTSTE JAARVERGADERING

(Tiende Algemeene Vergadering)

te houden

te Amersfoort op Vrijdag 16 en Zaterdag 17 Juni 1922.

VOORLOOPIGE BESCHRIJVINGSBRIEF.

AGENDA:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Lezing der ingekomen stukken.
3. Jaarverslag van den Hoofdbestuurder-Secretaris.
4. Jaarverslag van den Hoofdbestuurder-Penningmeester.
5. Verslag van de Verificatie-Commissie en benoeming van een nieuwe Commissie voor het loopende jaar.
6. Uitbrengen van Commissieverslagen en het nemen van beslissingen diensgevolge.
  - a. Verslag van de commissie B. O. U. T.
  - b. Verslag van de O. en E. commissie.
  - c. Verslag van de Schooltandklinikcommissie.
  - d. Verslag van de Ziekenfondscommissie.
  - e. Verslag van de Ziektewetcommissie.
  - f. Verslag van de Militaire commissie.
  - g. Verslag van de commissie van bijstand aan het Hoofdbestuur tot uitgifte van het tandheelkundig jaarboekje.
  - h. Verslag van de bibliotheek en museumcommissie.

- i.* Verslag van de commissie tot verzameling van gegevens betreffende de geschiedenis van de Tandheelkunde in Nederland.
7. Verslag van den Directeur van het Bemiddelingsbureau voor waarneming en assistentie in de practijk.
  8. Voorstel van de afdeeling Amsterdam tot roeyement van een lid.
  9. Voorstel van de afdeeling Amsterdam tot wijziging van art. 9 alinea b der Statuten.
  10. Voorstel van de afdeeling Zuid-Nederland tot wijziging art. 17 H. R. om de met een tandarts lid gehuwde vrouwelijke tandartsen volle contributie te doen betalen. Amendement van de afdeeling Overijssel.
  11. Voorstel van het H.B. tot wijziging van de art. 11, 13, 29 en 39 van het Huishoudelijk Reglement.
  12. Voorstellen omtrent incassobureau.
  13. Examen technikers.
  14. Voorstellen omtrent „afdeelingsraden”.
  15. Verkiezing van de leden van het Dagelijksch Bestuur.
  16. Installatie van de afgevaardigden der afdeeling in het Hoofdbestuur.
  17. Plaatsbepaling tot het houden der volgende jaarvergadering.
  18. Rondvraag.
  19. Sluiting.
-

VOORSTEL TOT STICHTING VAN EEN ONDERSTEUNINGS-
FONDS DER NEDERLANDSCHE MIJ. TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE.

De opdracht van het Hoofdbestuur, een plan tot stichting van een Ondersteuningsfonds der Mij. te ontwerpen, heeft de daartoe ingestelde Commissie geleid tot de volgende overwegingen:

De in het leven te roepen instelling sluit in haar wezen evenzeer de idee der verzekering als die der liefdadigheid uit. Zij wordt geboren uit het plichtsbefef der professie *vakgenooten* of hunne *weduwen* en *weezen*, die steun behoeven, op waardige wijze te steunen.

Het recht op steun kan dus alleen een moreel recht zijn. De te verlenen steun zij in de eerste plaats een moreele en zoo noodig een materieele.

De eerste wijze van hulpverlening zou „steun”, de tweede „ondersteuning” kunnen worden genoemd. De instelling, hier bedoeld, wordt kortweg „*ondersteuningsfonds*” genoemd. De (moreele) steun zal worden verleend door nader aan te duiden bestuurders van het Ondersteuningsfonds of door personen, die door hen worden aangewezen.

De *ondersteuning* zal, voor zoover de nader aan te duiden kas van het Ondersteuningsfonds dit toelaat, worden verleend in den vorm van:

- 1e. *voorschotten*, zoo noodig renteloos,
- 2e. *borgstellingen* (waarvoor steeds voldoende dekking in de kas aanwezig dient te blijven),
- 3e. *eenmalige of periodieke giften*.

* * *

Tot het *besturen van het Ondersteuningsfonds* benoeme de Algemeene Vergadering der Mij., op voordracht van het Hoofdbestuur drie leden, vormende het *Ondersteuningsfondsbestuur*, bestaande uit voorzitter, secretaris en penningmeester.

Deze leden treden om de twee jaar af, doch zijn dadelijk herkiesbaar. Elke afdeling der Mij. kieze een *correspondeerend lid van het Ondersteuningsfonds* op dezelfde wijze als en tegelijk met het afdelingsbestuur.

Het Afdelingsbestuur benoeme twee of meer leden, die met het correspondeerende lid van het ondersteuningsfonds de *Propaganda-Commissie van het Ondersteuningsfonds* vormen.

Tot de *taak van het Ondersteuningsfondsbestuur* behoort het onderzoek van de aanvraag om steun of ondersteuning. Voor dit onderzoek kan door het Ondersteuningsfondsbestuur de tusschenkomst van het correspondeerend lid worden ingeroepen.

Geheimhouding zij zoowel bij het onderzoek als bij het verleenen van steun of ondersteuning verplicht.

Het Ondersteuningsfondsbestuur beslisse voor elk geval of en op welke wijze steun of ondersteuning zal worden verleend.

Het is de *taak der Propaganda-Commissie* alles in het werk te stellen tot het bijeenbrengen van gelden om de kas van het Ondersteuningsfonds te vormen en te handhaven.

De kas worde onderscheiden in een *ondersteuningskas* en een *reservefonds*.

De *ondersteuningskas* worde gevormd uit vaste jaarlijksche vrijwillige bijdragen der leden (waarvan het minimum reglementair worde vastgesteld).

Het *reservefonds* worde gevormd uit giften in eens, uit legaten en uit een nader vast te stellen percentage van het jaarlijksche batig saldo der ondersteuningskas.

Het *kapitaal van het reservefonds* zij onaantastbaar, slechts de rente worde tot ondersteuning aangewend.

* * *

In het te ontwerpen reglement van het Ondersteuningsfonds dient de wijze van *belegging der gelden* te worden geregeld. Tevens worde daarin vastgelegd, dat eerst dan tot ondersteuning kan worden overgegaan, wanneer de ondersteuningskas een te bepalen bedrag zal inhouden.

Het ondersteuningsfondsbestuur legge jaarlijks aan de Algemeene Vergadering rekening en verantwoording af van zijn beheer.

Nabetrachting.

Bij het opstellen van het hierbovenstaande in het kort geschetste plan heeft de Commissie zich zooveel mogelijk aangepast aan de door het Hoofdbestuur uitgesproken wenschen.

Aanvankelijk had de Commissie zich voorgesteld de kas van het Ondersteuningsfonds in afwijking van de meening van het Hoofdbestuur te vormen door steun uit de Mij.-kas en wel op de volgende wijze:

- 1e. de Algemeene Vergadering voteere uit het batig saldo van de Mij.-kas éénmaal *f* 2000,—, waarvan *f* 1000 na een door de Alg. Vergadering te bepalen aantal jaren zullen worden teruggegeven,
- 2e. het *reservefonds* zal verder worden aangevuld door een jaarlijksche bijdrage van 10 % van het batig saldo aan het eind van elk boekjaar der Mij.

De Commissie meent deze punten uit haar aanvankelijk advies de Alg. Vergadering niet te mogen onthouden, omdat het aanbeveling verdient de vorming van het reservefonds krachtig te verzekeren, alvorens tot de oprichting van een ondersteuningsfonds over te gaan.

De Commissie geeft de Alg. Verg. daarom in overweging bij de desbetreffende besprekingen ook hieraan haar aandacht te schenken.

Voor de Commissie voornoemd

De Secretaris:

H. LOEB.

Amsterdam, April 1922.

RAPPORT VAN DE COMMISSIE, BELAST MET HET
UITBRENGEN VAN PRAE-ADVIES OMTRENT
„ORIENTATIE EN AETHICA”.

Ondergeteekenden, benoemd in eene commissie, belast met het uitbrengen van prae-advies omtrent „Oriëntatie en Aethica” aan het Hoofdbestuur der Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde, geven te kennen, dat zij in hare zittingen van 17 December 1921, 21 Januari 1922 en 4 Maart j.l. zich met deze onderwerpen heeft bezig gehouden.

De Commissie deelt de opinie van de afdeeling Amsterdam en die van het Hoofdbestuur, dat meerdere oriëntering van den tandheelkundigen student op het gebied van wat het Hoofdbestuur „de tandheelkundige aethica” zou willen noemen, gewenscht is.

Om een advies te kunnen geven, omtrent de beste manier waarop den student deze meerdere oriëntering zou kunnen worden bijgebracht heeft de commissie de voorstellen, die tot dat doel werden geopperd, kritisch onderzocht en deelt nu hare meening hieromtrent mede. In de eerste plaats werd besproken, het voorstel van den Hoofdredacteur T. v. T., den Heer Nord, gepubliceerd in het Septembernummer van 1921.

De Heer Nord ziet de beste oplossing der kwestie in het creëeren van een leerstoel in deze onderwijsmaterie.

Ook het advies van het Hoofdbestuur gaat eenigszins in deze richting, doch hoewel het niet spreekt van een nieuw te creëeren onderwijsstaak, meent het toch, dat het een „vak” moet worden en de lezingen het karakter van een cursus moeten krijgen.

Het komt der commissie voor, dat dit toch niet de oplossing moet zijn.

Werd de tandheelkundige opleiding hier te lande verkregen op een vakschool, zoo zou voor het opnemen van een dergelijk vak in het onderwijs misschien iets te zeggen zijn; waar evenwel het tandheelkundig onderwijs is ondergebracht bij het universitair onderwijs, zoo

komt het der commissie voor, dat het opnemen van dit vak bij de tandheelkundige opleiding niet op zijn plaats is. Ook bij het medisch onderwijs wordt dezelfde stof, die toch ook voor den toekomstigen arts van belang is, niet als vak gedoceerd.

Overigens zou de onderwijstaak te klein zijn, om met ambitie door een docent telken jare weer vervuld te worden. Mocht de docent ze zelve gaan uitbreiden, zoo zal hij telkens op het gebied van de andere onderwijsafdeelingen komen, wat gemakkelijk aanleiding kan geven tot onaangename verhoudingen met zijne mede-docenten.

Wel komt het der Commissie voor, dat ter bereiking van eene meerdere oriëntering van den tandheelkundigen student op het gebied van de tandheelkundige aethica veel bereikt kan worden, indien de docenten deze materie door hun onderwijs heenvlechten. Zij adviseert aan de Maatschappij te trachten in deze richting invloed op de lectoren uit te oefenen.

II. *Het Voorstel-Bruske.*

De Heer Bruske gaf in een voorstel, hetwelk hij ter bespreking inleidde op de vergadering van 21 Jan. j.l. te kennen, de moeilijkheden in verband met „Oriëntatie en Aethica”, te kunnen oplossen door de oprichting van eene afdeeling candidaatleden der Mij., bestaande uit de oudste-jaars studenten.

Op die manier wordt reeds vroeg een band gelegd tusschen de Maatschappij en den a.s. jongen tandarts, waardoor de kans op on-aethische gedragingen van dezen zal verminderen.

Het contact, dat de student op deze manier met den gevestigden tandarts krijgt, zou hem ook kunnen helpen in z'n oriëntering.

De Heer Bruske wil eene vereeniging van candidaat-leden als eene aparte afdeeling der Maatschappij, met een tandarts uit den kring van het Instituut te Utrecht als voorzitter.

Hoewel onze commissie meent, dat ook dit voorstel tot oriëntering van den student zal kunnen bijdragen, meent zij toch, dat aan de uitvoering te veel bezwaren verbonden zijn, om thans tot oprichting van een dergelijke afdeeling te adviseeren.

In de eerste plaats komt het haar voor, dat dit voorstel slechts resultaat zal hebben als werkelijk het meerendeel der oudste jaarsstudenten lid werden van deze afdeeling. Zij meent, gezien b.v. de resultaten der laatste jaren van de T. S. V. „John Tomes”, alle redenen te hebben, hieraan te mogen twijfelen.

Bovendien zal een dergelijke afdeling alleen dan kunnen bloeien, wanneer de voorzitter-tandarts iemand is, die goed als leider kan fungeeren en zich geheel daaraan wijdt. Of deze te vinden is, zal twijfelachtig zijn.

Ook meent de Commissie, dat voor het vormen van eene afdeling candidaatleden statuten-wijziging noodig is, wat tegenwoordig veel administratiekosten met zich brengt. Het komt ons voor, dat het voorstel-Bruske op 't oogenblik te ver gaat.

Tot nu toe is vanwege de Maatschappij op oriënteringsgebied nog niets gedaan. Wanneer de studenten meer dan tot dusverre van de Maatschappij en hare werkzaamheden weten, zullen zij misschien later zelf met plannen komen, maar men forceere zoo iets thans niet.

De Commissie meent dan ook te moeten adviseeren, thans nog niet over te gaan tot het vormen van eene afdeling candidaat-leden, zooals de heer Bruske zich dat voorstelt.

III. *Voorstel afdeling Amsterdam.*

Om vanwege de Maatschappij door tandheekkundige practici telken jare te Utrecht voordrachten te laten houden over onderwerpen, welke op het gebied der tandheekkundige aethica vallen, heeft onze volle sympathie.

Het toegang-verleenen aan de studenten op de Algemeene Vergaderingen der Maatschappij, waar dergelijke onderwerpen zouden worden behandeld, zal misschien stuiten op praktische bezwaren. Ook met de idee van „verspreiding in geschrifte” over bedoelde onderwerpen kan onze commissie volkomen meegaan.

Zij stelt zich voor, dat deze verspreiding het best kan geschieden door vasthouding aan 't Jaarboekje.

De studenten krijgen b.v. tegelijk met het Jaarboekje een aanhangsel, waarin telken jare behandeld worden verschillende hoofdstukken, als:

- 1e. Verhouding van den tandarts t.o. den patiënt.
- 2e. „ „ „ „ „ z'n collega's.
- 3e. „ „ „ „ „ de vereenigen.

Verder kan elke lezing, die de Maatschappij dienstig voorkomt, gedrukt en onder de studenten verspreid worden.

Resumeerende:

De Maatschappij zou den docenten te Utrecht kunnen verzoeken de

begrippen van beroepsaethica zooveel mogelijk door hun onderwijs heen te willen vlechten.

Vanwege de Mij. worden, liefst in het Tandheelkundig Instituut, telken jare lezingen georganiseerd over onderwerpen, betrekking hebbende op de z.g. tandheelkundige aethica en op de inrichting en het voeren van de tandheelkundige praktijk.

Verspreiding in geschrifte met vastkoppeling aan het Jaarboekje, zooals hierboven is aangegeven.

Tenslotte heeft de Commissie ook opdracht gekregen, prae-advies uit te brengen omtrent de *tandheelkundige aethica* (voor de leden der Maatschappij).

Zij weet, dat dit geen toevaligheid is, maar dat de aanleiding te zoeken is in het feit, gedragingen te willen laken van menschen, die regelrecht in hun doen en laten tegenover de tandheelkundige moraal staan.

Of de tandheelkundige aethica echter in wezen afwijkt van de aethica in 't algemeen?

De kiemen van aethisch-voelen en -denken zijn door geboorte en opvoeding aanwezig.

Worden deze begrippen verder door 't onderwijs heengevlochten, zooals onze Commissie zich dat voorstelt, dan heeft de tandheelkundige gemeenschap harerzijds het noodige gedaan.

Het aethische begrip is zulk iets persoonlijks, dat 't bezwaarlijk is, daarvoor een norm te vinden.

Den afdeulingsbesturen is wel aan te raden, het voorbeeld van de A. T. V. club te volgen, die debatavonden „over moeilijkheden in verband met de z.g. tandheelkundige aethica” hield.

Maar overigens zal het niet doenlijk zijn, zwart op wit vast te leggen, wat aethisch en wat niet aethisch is.

Wat thans onaethisch is, wie weet of over een paar jaren de visie daarop niet een geheel andere is.

Men hoede er zich dus voor, bindende regels daaromtrent vast te leggen.

Voor de Commissie voornoemd:

w.g. J. W. SWITTERS, C. E. STARK, J. SANDERS Ez.

en de Secretaris: H. LOEB.

VERSLAG REDACTIE-COMMISSIE TANDHEELKUNDIG
JAARBOEKJE.

De uitgave van het jaarboekje 1922 verschilt slechts weinig van die van 1921. Dit verschil openbaart zich hoofdzakelijk in het zeer geringe batige saldo, dat het boekje ditmaal afwierp. De reden hiervan was de weigering van uw Hoofdbestuur om ons tegemoet te komen in de uitgaven, verbonden aan het gratis verstrekken van jaarboekjes aan de tandheelkundige Studentenvereniging „John Tomes”.

Immers, waar verleden jaar 60 exemplaren aan genoemde vereniging waren afgestaan op kosten van het Hoofdbestuur, werd voor 1922 door uw Bestuur besloten, dat de kosten hiervoor door het jaarboekje zelf zouden worden gedragen. Hoewel we juist in staat waren deze uitgaven te doen als we ze tot een minimum beperkten, meenen we toch, dat deze bepaling eenigszins ten onrechte door uw Hoofdbestuur is genomen. Zoodra nu de exploitatiekosten stijgen of de inkomsten dalen, ontstaat een deficit, waardoor het jaarboekje niet meer in staat is zichzelf te bedruipen. Op deze wijze maakt de maatschappij propaganda voor zichzelf op rekening van het jaarboekje.

Bovendien mist ze daarbij ietwat haar doel, daar ze alleen die studenten bereikt, die vroegen om een exemplaar, dus reeds belang stelden in de maatschappij, terwijl ze juist moet trachten diegenen te bereiken, die zich nog niet bekommeren om de vereniging, waarvan ze, eenmaal afgestudeerd zijnde, lid behooren te zijn.

De finantiën van het jaarboekje laten niet toe, dat meer dan het allernoodzakelijkste aantal exemplaren aan John Tomes wordt afgestaan.

Van het jaarboekje werden gedrukt 460 exemplaren, waarvan ruim 320 werden gezonden aan leden der Maatschappij, terwijl 61 boekjes werden verkocht à f 2,70.

Aan advertenties kwam in	f	990,—
61 boekjes brachten op	„	188,45
gekweekte rente 1921	„	7,36

Totaal inkomsten . . . . . f 1185,81

Tegenover deze inkomsten staan de volgende uitgaven:

voorschotten secretariaat en inkassokosten	f	207,77 ^s
Rekening van Boekhoven	„	963,80

---

f 1171,57^s

Batig saldo = f 14,23^s.

Volgens besluit der vergadering zijn f 14,23^s vermeerderd met het batig saldo van den 4en en 5en jaargang (f 614,01) totaal f 628,24^s overgebracht op de exploitatierekening van het jaarboekje 1923.

De redactie Commissie

A. L. J. C. VAN HASSELT.

J. C. G. VAN DER GRAGT.

F. J. NINCK BLOK.

AMSTERDAMSCH E TANDHEELKUNDIGE VEREENIGING.
AFDEELING AMSTERDAM.
JAARVERSLAG 1921—1922.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heeren!

Wederom is een mijlpaal in ons vereenigingsleven bereikt en verzoek ik U een wijle met mij terug te zien op de achter ons liggende dertien maanden, waarvan ik zal trachten de voornaamste feiten in korte trekken aan den vergetelheid te ontrukken.

Ik heb van deze plaats al meer mogen wijzen op 't belang van deze kleine historische arbeid. Gij hebt weliswaar als goed lid onzer Afdeling getrouw de vergaderingen van het afgelopen jaar bezocht (tenzij gij toevalligerwijs om zeer buitengewone redenen verhinderd waart) gij hebt ook in 't Tijdschrift zoo nu en dan iets over ons vereenigingsleven kunnen lezen, ook hebt gij vermoedelijk uw contributie betaald! Maar dat neemt niet weg, dat gij toch verlangend zult zijn nog eens te zien saamgevat het lief en leed dat 't scheidende jaar ons bracht en vooral verlangend zijt te vernemen dat er gewerkt is door hen aan wien gij uw belangen hebt toevertrouwd, gearbeid in de richting die ons de Statuten gebiedend wijzen.

En gij zult tevreden zijn, wanneer gij verneemt dat er iets is bereikt, al is het soms zoo weinig. Want onze sociale machine is een langzaam apparaat. Amateurs als wij zijn in onze socialen arbeid maken wij fouten, betreden wij terreinen, waar we soms lang naar den juisten weg moeten zoeken en ondervinden wij teleurstellingen, die ons de schrede doen inhouden.

Vergaderingen.

Driemaal zijt gij dit jaar tot een Algemeene Vergadering bijeen

geroepen: Op 16 Maart 1921 werd de jaarvergadering in „American Hotel” belegd, waar het Bestuur als volgt werd samengesteld:

Voorzitter: J. A. Salomons.

2e Voorzitter: H. G. Pitsch.

Secretaris: G. D. Margadant.

2e Secretaris: B. H. de Beer.

Penningmeester: Jan Visser.

Zoodat de heer J. Sanders Ez., die bedankte, vervangen werd door den heer J. A. Salomons en de heer de Beer achter de groene tafel verscheen. Aan collega Sanders een woord van hulde voor de eminente wijze, waarop hij gedurende een paar moeilijke jaren het voorzitterschap waarnam. In de afdeulingsraad werden herbenoemd de H.H. Frank, Pitsch en Salomons.

Een tweede Algemeene Vergadering werd belegd op 15 April 1921 in Krasnapolsky, waar de heer Nord de nieuwe onderwijsplannen inleidde.

De derde, najaarsvergadering had plaats 26 October in American Hotel. Hier trad de heer Klinkhamer op als hoofd-commissaris, om de nieuwe werkwijze van B. O. U. T. uiteen te zetten.

Onderwijs.

De hoofdschotel der beide eerste vergaderingen werd gevormd, door de nieuwe onderwijsplannen. Het request door het H. B. aan den Minister gezonden, betuigend adhaesie aan de voorstellen van den Onderwijsraad gedaan in verband met de wijziging van het Academisch Statuut had de gemoederen heftig en beroering gebracht. Reeds in 't vorig jaarverslag werd U daaromtrent een en ander medegedeeld. — Ter Jaarvergadering werd besloten den heer Nord uit te noodigen het onderwerp in te leiden, wat op 15 April plaats had en aanleiding gaf tot een zeer levendig debat. Tot besluiten kwam het echter niet. — Voorloopig valt er wel geen verandering in het onderwijs te wachten en wij spreken hier de wensch uit, dat het de intuschen gewijzigde O en E. Commissie gegeven moge zijn de zoo uiteenloopende meeningen in een allen bevredigend programma te vereenigen.

Ziekenfondswezen.

Het Ziekenfondswezen in onze stad in goede banen te leiden ziet daar geachte collega's, iets waaraan geheele generaties van Bestuurderen nog wel hunne krachten zullen mogen wijden.

Welk een integreerend deel der werkzaamheden dit hoofdstuk uitmaakt blijkt uit het feit, dat van de zestig bladzijden notulen door onzen ijverigen 2e Secretaris van de Bestuursvergadering in minimale letters geboekstaafd er aanmerkelijk meer dan de helft over ziekenfonds aangelegenheden handelen. Het is op dit gebied dat het optimisme en het steeds zoo uitstekend humeur van het Bestuur soms op zwaren proef wordt gesteld en gaarne breng ik hier de dank en de hulde van het Bestuur aan den Voorzitter der Ziekenfondscommissie Bruske, die, meestal bij de besprekingen tegenwoordig, vaak terechter tijd met een behoorlijke dosis gezond enthousiasme de situatie wist te redden.

Het is gebleken, dat meer eenheid van voorlichting bij de behandeling der Ziekenfondszaken in onze Afdeling noodzakelijk was en op initiatief van het Bestuur heeft zich een nieuwe „Vereeniging van Ziekenfondstandartsen” geconstitueerd, waarvan het Bestuur ambtshalve als Afdelings-Ziekenfonds-advies-commissie zal optreden.

In een conflict van een onzer leden met zijn fonds trad onze Voorzitter op als lid der arbitrage-commissie en smaakte het genoegen den collega in 't gelijk te zien gesteld.

Met meerdere fondsen werden onderhandelingen gevoerd of zijn besprekingen in 't vooruitzicht. Resultaten zijn daarbij nog weinig te vermelden. Het wantrouwen der Fondsbesturen maakt de besprekingen uiterst moeilijk.

Wetenschappelijke cursus.

Voor onze wetenschappelijke cursus trad dit jaar als spreker op Prof. Römer, Leipzig met een tweetal voordrachten.

Op Zaterdag 10 Januari: „Die histologischen Grundlagen für die Entmineralisierung und Remineralisierung des Zahnschmelzes”.

Op Zondag 11 Januari: „Die neuesten Forschungsergebnisse über die Entstehung der Zahnwurzelssystemen”.

Ditmaal stond ons geen collegezaal ter beschikking. 't Was er niet minder om en de heldere en gemakkelijke voordrachtstrant des professors werd zeer gewaardeerd.

Röntgen-Commissie.

De Röntgen-Commissie, bestaande uit de H.H. Sanders en Visser, ingesteld ter bestudeering van het vraagstuk hoe goedkope Röntgen-

grammen te verschaffen heeft een fortuintje gehad en zijn in staat u straks een zeer gunstig voorstel te doen, waarover ik niet uit de school zal klappen.

Afdeelvingsvoorstel.

Op de Agenda vindt ge vermeld een Afdeelvingsvoorstel met betrekking tot het bedanken voor het lidmaatschap. Het spreekt voor zich zelf en voorkomt herhaling van gevallen waarbij leden, die het B. B. overtreden zich door bedanken aan schorsing en royeering en event, verdere diciplinaire tuchtmaatregelen onttrokken.

Clubavond.

Met groote voldoening kan worden geconstateerd, dat de clubavond, dit eenigszins anaemische afdeelvingskind weer nieuw leven is ingeblazen. Hulde aan de betr. commissie, die onder aanvoering van Jan Visser in debating, aucties en soupertje blijkbaar afdoende geneesmiddelen vonden. We beleven daarvan nog groote dingen.

Jubilea.

Op 16 Oct. '21 herdacht collega de Boer den dag waarop hij voor 25 jaar tot tandarts werd bevorderd. Hem werden de hartelijke gelukwenschen der Afdeeling overgebracht.

Op 27 Februari was de beurt aan collega Bruske voor dit eerbiedwaardig jubileum. Men heeft het hem zeer lastig gemaakt, maar, dat zij tot zijn eer gezegd, hij heeft alles wat men hem heeft aangedaan met mannenmoed doorstaan. Onze Afdeeling is hem grooten dank verschuldigd.

Overleden.

Helaas hebben wij ook een treurig verlies te boeken. Collega H. B. de Jonge Cohen is van ons heengegaan. Aan zijn laatste rustplaats heeft de Voorzitter de gevoelens der Afdeeling vertolkt. Na zijn arbeidzaam leven was hem op aarde de zoo verdiende rust niet meer gegund.

Ledental.

Het zal u genoeg doen te vernemen, dat niet minder dan acht nieuwe leden dit jaar toetraden. Waar er twee bedankten en een overleed telt onze Afdeeling thans 78 leden.

I. T. H. A.

Op de Internationale Tentoonstelling op Hygiënisch Gebied heeft een commissie der A. T. V. een selectie uit het Reizend Museum voor Mond- en Tandhygiëne opgesteld. Over het buitengewone succes mocht ik u reeds in een afzonderlijk verslag melding maken.

M. de Voorzitter, Dames en Heeren, hiermede heb ik wederom, en thans voor het laatst mijn taak vervuld. Ik hoop van harte u niet door langdradigheid te hebben verveeld, want goed maken kan ik het niet meer. Andere bezigheden in 't belang onzer professie vorderen te veel van mijn bescheiden krachten om nog langer deel van dit Bestuur te kunnen uitmaken. Ook lijkt het mij zeer juist eens frissche krachten aan 't werk te zetten. Ik ga dus heen, maar eerlijk gezegd, met leedwezen. En ik maak van deze gelegenheid gebruik, oprechten dank te brengen aan mijn mede bestuurders, waarmede ik reeds meerdere jaren op zoo uiterst joviale wijze lief en leed heb mogen deelen en verder aan u allen, die mijn tekortkomingen zoo welwillend door de vingers zaagt en mij de meestal niet zoo benijdenswaardige functie met zooveel genoegen hebt doen vervullen.

Er staan onze Maatschappij ongetwijfeld nog moeilijke jaren te wachten. De ongunstige conjunctuur zal ook op haar werkzaamheden zijn stempel drukken. Maar het lijkt mij onnoodig u nogmaals voor te houden op welke wijze een organisatie als de onze aan alle moeilijkheden het hoofd kan bieden. De geest onzer Afdeeling laat niets te wenschen over. „Spiegelt u aan Amsterdam” riep de Maatschappij-Voorzitter in Maastricht uit. Dat onze A. T. V. steeds moge blijven geven een voorbeeld voor collegiale samenwerking en activiteit is de oprechte wensch van uw scheidende secretaris.

JAARVERSLAG 1921—22 V. D. NOORDELIJKE AFDEELING.

Wegens vertrek naar Bloemendaal verloor de afd. Dr. Speckman, een getrouw bezoeker onzer vergaderingen, waar hij, medicus zijnde, zich volkomen thuis gevoelde onder de tandartsen en met belangstelling steeds deelnam aan acties en besprekingen op het maatschappelijk zoowel als wetenschappelijk terrein der tandheelkunde.

In de samenstelling van het bestuur kwam geen verandering.

Er werden dit jaar 2 vergaderingen gehouden nl. op 23 April en 1 Oct. 1921. Beide vergaderingen waren zeer goed bezocht. De in Groningen en Drenthe gevestigde leden verschenen op een zeer enkele uitzondering nu *allen* geregeld ter vergadering, terwijl van de Friesche collega's de beide uitzonderingen geregeld aanwezig waren *al* de overigen echter geregeld afwezig bleven.

De finantiële toestand ging door eenige buitengewone uitgaven achteruit zoodat het batig saldo van *f* 164.— tot *f* 40.— terugliep.

De oprichting van een gemeentelijke tandheelkundigen dienst te Groningen waarvan in het vorige verslag hoopvol melding kon worden gemaakt is helaas niet tot stand gekomen. De gemeente meende de daaraan verbonden geldelijke uitgaven niet te kunnen toestaan.

De bestrijding der onbevoegde uitoefening der tandheelkunde werd ook in dit jaar krachtig voortgezet. De afd. werkt nu hoofdzakelijk mede met een centrale actie uitgaande van het Hoofdbestuur (in samenwerking met de commissie Boul) waarvoor in de verschillende afdelingen inspecteurs werden benoemd, voor Groningen T. Hoeksema, voor Friesland J. v. d. Veen.

In samenwerking met de Mij. t. b. d. Geneeskunde werd reeds met succes opgetreden tegen 2 artsen te Groningen die technikers helpen hun onbevoegd bedrijf uit te oefenen.

Het past ons hier dank te brengen aan de afd. Groningen der Mij. t. b. d. Geneeskunde voor hun volkomen medewerking in deze.

De tandheekkundige hulp aan leden van Ziekenfondsen is in de Noordel. afd. nog steeds niet geregeld.

Ten gevolge van de geringe medewerking van verschillende zijde waarvan zulks kon worden verwacht, is het nog steeds niet gelukt de tentoonstelling van het museum van mond en en tandhygiëne hier in 't Noorden te krijgen. Met den wensch dat het de ijverige commissie te dier zake benoemd mag gelukken spoedig het verlangde resultaat te bereiken kan dit jaarverslag worden besloten.

Groningen, Maart 1922.

C. KOCKEN,
Secretaris.